

skiftet; i hvert Fald skal den foreligge ved Udgangen af dette Aar. Jeg tror imidlertid ikke, man kan vente saa længe, inden der foretages noget effektivt, og der er da ogsaa hjemlet Ministeriet Ret til at foretage sig noget, idet der i det Lovkompleks om Boligspørgsmaalet, som blev vedtaget for kort Tid siden, ogsaa er en Lov, der hjemler Staten Ret til at give betydelige Tilskud til Byggeriet, nemlig 20 pCt., paa Betingelse af, at Kommunerne yder et lignende Beløb af 20 pCt. I Henhold til denne Lov kan imidlertid intet Byggeri komme i Gang, hvis ikke Kommunerne yder de 20 pCt., som de paagældende i Henhold til Loven kan faa forskudsvis, ligesom de ogsaa kan faa Statens Tilskud forskudsvis, efterhaanden som Bygningen skrider frem. Men jeg tror ikke, at Kommunerne, i hvert Fald de Kommuner, som jeg kender — og det er de største — økonomisk stærke nok til at faa Byggeriet i Gang. Der er samtidig givet Adgang til at faa et Laan fra Staten paa 10 Mill. Kr., men selv om en Bygherre eller et Selskab kan faa et Laan og eventuelt faa Statstilskud, kan de alligevel ikke bygge, uden at den paagældende Kommune skaffer de første 20 pCt. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Indenrigsminister og til den højtærede Finansminister at tage under Overvejelse, om ikke der kunde være nogen Mulighed for at komme Kommunerne til Hjælp ved at yde dem et samlet eller delt Statslaan, et Laan enten til samtlige Kommuner eller til enkelte Kommuner; men i hvert Fald et Laan, som Staten skulde skaffe paa nogenlunde rimelige Vilkaar. En stor Del Kommuner ønsker at yde Tilskud, for at Byggeriet kan komme i Gang, men de magter det ikke, hvis der ikke kan skaffes dem Penge.

Der er i denne Forbindelse et andet Spørgsmaal, jeg vil henstille til Ministeriet — jeg ved ikke, hvilken Minister jeg særlig skal henvende dette til, men jeg tror, det er dem alle sammen, fordi næsten alle Ministerier har Jordejendom liggende omkring ved Byerne, i alt Fald omkring København. Denne Jord vilde for en stor Del egne sig fortrinligt til Bebyggelse; dersom Staten vilde stille den til Raadighed, vilde det jo være det samme som kontant Tilskud, som Staten saa vilde kunne undgaa at yde.

Det vilde ogsaa være en Maade at komme de byggende til Hjælp paa. Hvis det kunde lade sig gøre i større Udstrækning vilde de Summer, der derved sparedes, kunne anvendes til Udlaan til Kommunerne.

Naar jeg har rejst dette Spørgsmaal om Byggeriet nu og rejst det paa den Maade, skyldes det to Forhold. Det skyldes først og fremmest den Omstændighed, at der i Øjeblikket findes en betydelig Arbejdsløshed indenfor Byggefaget. Efter hvad man kan se, vil denne Arbejdsløshed stige Dag for Dag; i Løbet af ganske faa Maaneder, ja, maaske ganske faa Uger vil den Hærstyrke, der saaledes bliver ledig, blive saa stor, at Kravet om Understøttelse ikke kan modstaas fra Lovgivningsmagtens Side. Den Dyrtid, vi lever i for Øjeblikket, hjemler dem Ret til Statsstøtte; Staten kan ikke unddrage sig den Pligt, den har overfor disse Mennesker, naar den ikke kan skaffe dem Arbejde. I Stedet for at udbetale betydelige Summer i Arbejdsløshedsunderstøttelse paa et Tidspunkt, da der er større Trang til Boliger end nogen Sinde før, vilde det dog maaske være det formaalstjenligste for alle Parter at yde disse Mennesker Arbejde. Der er, som sagt, allerede en betydelig Arbejdsløshed i Byggefagene, specielt i København, og den øges med Hundreder hver Dag. Der er allerede 392 Murere eller ca. 18 pCt. af samtlige københavnske Murere ledige. Af 1419 Murararbejdsmænd er der 292 eller 20 pCt. ledige. Ogsaa blandt Malere, Bygningssnedkere og i de Fag, der kommer sidst i Arbejde paa en Bygning, er der en betydelig Arbejdsløshed, til Trods for at det Byggeri, som endnu ikke er færdigt, naturligvis beskæftiger en stor Del Arbejdere netop i disse Fag. Denne Styrke af arbejdsløse vil vokse i de kommende Uger, samtidig med at Bolignøden ikke bliver mindre, men tværtimod forværes for hver Dag. Men det er ikke disse Arbejdere alene, der vil være uden Beskæftigelse, hvis ikke Byggeriet fremmes. En stor Række Virksomheder, der hidtil har arbejdet med fuld Kraft, vil ikke kunne fortsætte Driften, hvis ikke en Del af deres Produktion aftages. Jeg tænker her særlig paa Teglværkerne, der alle ligger med en betydelig